

Valtiovarainministeriö

Viite: VN/16645/2021

HUS/2030/2021-1

HUS-kuntayhtymän lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta. HUS kiittää saamastaan lausuntopyyntöä ja antaa seuraavan lausunnon.

Hallituksen esitysluonnos lain muuttamisesta

HUS puoltaa ja pitää perusteltuna hallituksen esitysluonnosta, jolla ehdotetaan muutettavaksi Kuntien takauskeskuksesta annettua lakia siten, että Kuntien takauskeskus voisi myöntää takauksia Kuntarahoitus Oyj:n sellaiselle varainhankinnalle, jolla rahoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksessa perustettavia hyvinvointialueita. Lakimuutos tarkoittaisi samalla sitä, että Kuntarahoitus Oyj voisi myöntää rahoitusta hyvinvointialueille ja hyvinvointiyhtymille sekä niiden omistamille tai määräämisvallassa oleville yhteisöille. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2022 hyvinvointialueiden aluevaltuustojen aloitessa toimintansa.

Esityksen perusteluihin viitaten ehdotettu takauskeskuslain muutos koskisi tilannetta, jossa hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Jos hyvinvointialueille myöhemmin säädettäisiin verotusoikeus, niiden asemaa takauskeskusjärjestelmässä tulisi tarkastella uudelleen. Tällöin harkittavaksi voisi tulla myös hyvinvointialueiden jäsenyys takauskeskuksessa, mikä edellyttäisi takauskeskuslain laajempaa muuttamista.

HUSin kannanotto esityksen perusteluihin valtioneuvoston myöntämisestä

Esityksen perusteluihin viitaten hyvinvointialueesta annettavan lain 17 §:n mukaan valtioneuvosto voisi myöntää valtioneuvoston takauksia pitkäaikaisille lainoille, jotka hyvinvointialue ottaa lainanottovaltuuden puitteissa. Valtioneuvoston takauksia ei sen sijaan voitaisi kyseisen lainkohdan mukaan myöntää muille rahoitusinstrumenteille, esimerkiksi leasing sopimuksille ja lainoihin liittyville suojausjärjestelyille. Jos Kuntarahoitus Oyj katsoisi, että se ei voi myöntää hyvinvointialueille sellaisia rahoitusinstrumentteja, joille valtio ei myönnä takausta, tällöin Kuntarahoitus Oyj voisi myöntää hyvinvointialueille vain lainoja, mutta ei muita rahoitusjärjestelyjä. Tältä osin Kuntarahoitus Oyj:n hyvinvointialueille tarjoamat rahoituspalvelut olisivat siis rajoitetummat kuin muiden luottolaitosten tarjoamat rahoituspalvelut.

Valtiovarainministeriö

Viite: VN/16645/2021

HUS/2030/2021-1

HUS katsoo, että valtion takauksen tulee olla myös uusien lainojen ja sitoumusten osalta saman sisältöinen kuin siirtyvien lainojen ja sitoumusten osalta (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta, 34 § Valtion takaus).

Hyvinvointialueet tulee voida luokitella kaikkien rahoitusjärjestelyjen osalta nollariskikohteiksi. Valtion takaus on edellytys rahoitusjärjestelyjen nollariskisyydelle, koska hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta. Korkeampi riskipaino vaikuttaisi hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelyjen hinnoitteluun ja saatavuuteen, kun harvempi rahoittaja pystyisi tarjoamaan rahoituspalveluita ilman valtion takausta. Tällä on merkitystä myös mahdollisissa markkinahäiriötilanteissa. Rahoitusta tulee olla saatavilla kaikissa markkinatilanteissa. Vaikutus rahoituksen saatavuuteen näkyy myös lainaajan pituudessa. Lainarahoitusta tulee olla saatavilla rakennusinvestointeihin ainakin 20-30 vuoden laina-ajalle (vrt. rakennusten poisto aika tyypillisesti 30 vuotta). Korko- ja rahoituskulujen taso tulee saada mahdollisimman edulliseksi, jotta hyvinvointialueille myönnettyä rahoitusta pystytään kohdentamaan vastaavasti enemmän hyvinvointialueiden varsinaiseen toimintaan, sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen.

Kunnioitavasti

Jari Finnilä

talousjohtaja, HUS-kuntayhtymä